

پنجشنبہ سنہ

۱۸ ثَمُوز ۱۳۱۲

نومرد ۳۰

۱۹ صفر ۱۳۱۴

آئوئہ بدلی

برسنہ لک الی ایکی نسخہ سی پوستہ
اجرتیله برابر بروجه پیشین ۲۵
غروش، استانبول ایچون اداره غلام
نہن آلیق اوزارہ ۲۰ غروشہ ہور.

نسخہ سی ۲۰ بارہ در

معارف

طوغار مہر ترقی عرش اعلای معارفدن
اودر نرہتسرای کائناتی ایلین روشن

ادارہ خانہ سی

باب عالی جادہ سندہ قصبار کتبخانہ
سیدر، رسالہ یہ متعلق کافہ مستوہ
لیت و خصوصیات ایچون (قصبار
کتبخانہ سنہ) مراجعت اولونور .

نسخہ سی ۲۰ بارہ در

پنجشنبہ کونلری نشر اولونور فنی و ادبی رسالہ

محرری : ابن رفعت ساح

هر جا بيلكه اتهام ايدلد كدن صكره آرينك مظهر وحى
الهي اولمش بر مبارك حيوان اولديغى دخی درميان
ايتسم ينه صداقمه ايمان ايتز ؟

عثمانلى شاعرى كندىنى مارتى قوشنده تشبيه
ايدم مز . هله بر جاريه زينت پرسته هيچ !! برقزك
عجبتي قزاق ايجون شيوه زنانه دن زياده طور
مردانهك تاثير كوستره جكي اعتقادنده در .

• •

شو بندى بازار ايكن يانمده كنچ بر شاعر
ايله بر اختيار متشاعر وار ايدى . شاعرك
بو بابه كي مطالعه سنى صوردم . ديدى كه :

« اوت هر عاشقك عرض محبت ايتسى طبعيدر .
سوديكنه ياراق ايجون هر كس بر درلو مدهانه
ايدر . بونده هنر سوديكك مزاجنه موافق سوز
بولهرق كندىنى سوديروب مقصده موفق اولمقدرد .

« بكا كنجه : سوديكمه نه يولده عرض عشق
ايدم جكي بوراده تعيندن عاجزم . بر مناسب
رده سوديكم قارشيمه كچملى . اوزمان اويله
عاشقانه سوزلر سويلرم كه اهل فن ادبدن هر هانكي
ايشيدم جك اولسه اديب مشهور اولق هوسيله
يازوب نشر ايدم جكي شيلرى تزيين ايلمك ايجون
در حال دفتر استفاده سته قيد ايدر . »

شاعرك ملاحظاتي بو درجه ني بولنجه بچاره
متشاعر اختيار غايت دروني بر آه چكديده
ديدى كه :

بن نه يابيم بن ؟ بو آق صقال بنده ايكن
چكهم نه قدر قوتلى اولسه بوش ! ناي كى سوز
سويلسم ينه كوزلارك نائل التفاتى اولهم . تجربه
ايتسم . اوله ميورم . بن ياقى ياقى يتلر اوقويه رق

كوكك سوزشنى آكلاقمق ايسمديجه هر طنازه
بي پروا بر قهقهه استهزادن صكره بندين يوز
چو بريور .

« كنجلكم كچدى . حسن يوق . بلايه باقى كه
پارمده يوق ! آه ! پارم اواسيدى :

مجلسارنده اولدم زر افشان
رام اولدى بردن سيمين ذقنلر

مضمون حقيقت نموتى نصل اثبات ايدردم
كوردبكز .

« بويله كوزلى پول بر مملكتنده ياشار شاعر
اولوبده هم اختيار ، هم نى دست بولمق نه بلا
شى ايمش ! دوقنور . وسو ده بهى كنجلره اظهار
عشق اصولنى اوكرتسون . كلسونده بنم دردمه
چاره بولسون ! »

(مابعدى وار)

هر كس ايجون علم هيئت مباحثى

[مابعد]

فقط بر چوق رصدات ، تفكرات و حسابات
نتيجه سى اولهرق كائناتك اشكلات حقيقه سى
امرند طوعرى بر فكر پيدا ايديلنجهيه قدر
يوزلرجه سنلر مرور ايتمشدر .

هندولر ، كلدانيلر ، مصريلر كى اسكى
هيئتشناسلر رصدات و حسابلرني كال دقتله قيد
و حفظ ايتمشلر ايدى . صكره دن كلنلر بونلردن
استفاده ايدمرك كندى حسابلرني ده علاوه
ايلمشلر و سهولرى تصحيح ايتمشلردر .

تاريخ انسانيتك هيئت مجموعه سته نسبتله بزه
بكده اوزاق اولميان بر دورده مشهور بر هيئت

علما مصرده کی (اسکندریه مکتبی) نده قدما نك حسابات و نظریاتندن نه بوله بیللمش ایسه بر آرمیه طویلامشدر . (اسکندریه) مکتبنك باشلیجه هیئتشناسلری آرمه سنده ناملری اك زیاده زبازرد اولانلر (بطلمیوس) ایله (هیبارق) در .
آلاردن صکره عرب هیئتشناسلری حسابات و رصدا ته دوام ایلمشلردر .

نهایت بوندن اوج عصر قدر مقدم اوروا حکما می بتون بو کشفیات قدیمه نی طویلابوب خلاصه و بونلره کندنی طرفلرندن اجرا اولنان کشفیات مهمه و جسیمه نی علاوه ایشلر و برجوق رصدا ت و حسابات نتیجه سنده (عالم) مزك تشکل حقیقیسی ایله بتون کاشانك ماهیت عمومیه سی - نی آکلامغه موفق اولمشلردر .
حکمای مذکور آرمه سنده (قورنیق) ، (کپلر) و (غالیله) ناملری کمال حرمتله تذکیره شایاندلر .

فقط ینه بوندن اوج عصر قدر . قدم وقوع بولان بو کشف عجیب و خارق العاده علم (هیئت) ی ناکهان بیوک بر تبدله اوغر اتمش و فوق العاده بر صورتده ترقی ایتمسی موجب اولمشدر ؛ یعنی او زمانه قدر کواکب کوز ایله رصد ایلدییکی حالده تاریخ مزبورده محیر العقول بر آت رصد وجوده کتیرلمشدر . بو آت کوزه کوره کواکبی یوزلرجه ، سیکلرجه دفعه یقینلاشدیردیغندن اوزما ه قدر چشم انسانه تصادف ایتمه مش و بناء علیه مجهول بولنش اولان یوزلرجه ، سیکلرجه کواکب و اجرام بردن بره مشهود باصره تدقیق اولمشدر .
فوق العاده اولان بو آت (رصد دوربینی) در .
(مدید النظر) دینیان دوربین همان هرکسک

معلومی بر شی اولوب مهارتکارانه بایلمش و بر بورینك ایچنه کپیرلمش شفاف جاملردن مرکبدر . بودورینك بورینسهریط نظر اولندقدقه قارشوسنده بولیلان اجسام و اشباح بعیده نك - صورت ظاهرده - فوق العاده تحجیم ، توسع ، تقرب ایستدیکی کوریلور .

مثلا ساده جه کوزیکز ایله يك اوزاقلرده اوله رق کوریلن بر آناجه بو آت ایله باقلسه انسانك تایانه یا قلاشدینی کوریلور ؛ دالری ، یاپراقلری و ساثرمی فرق اولنور .

دوربینلرک بو خاصه سنك اسبابی فن نقطه نظر نیجه معین ایسه ده بوباده تفصیلات و بریله جك یر بوراسی دکلدر . یالکیز شو قدر دیه لم که ، هیئتشناسلرک دوربینلری غایت صنعتکارانه بایلمش (مدید النظر) دوربینلردن عبارت اولوب بونلرله رصد ایدیان کواکب و اجرام سماویه نظره غایت یا قلاشور .

ینه بو وظیفه نی ایضا ایتک اوزره - یالکیز بعض فرقلرله - (تلسکوپ) نامنده بر آت دخی ایجاد اولمشدر .

ایشته بو دوربینلرک و بالخاصه (تلسکوپ) لك ایجادینی متعاقب اولجه کوزلره بر کوچك نقطه کی کورینن کواکب قر قدر بیوک کورینه رك متعدد رصدا ت اجرا ایلنش و يك جوق شیلر کشف اولمشدر .

بونکله برابر . کیتدکجه دوربینلرک تأمین مکما یی لزو می باش کوسه تردیکندن بیدرپی غایت قوتلی و يك اوزاغی کورر آلات رصديه وجوده کتیرلمش اولدینی کی کواکبی سهولته رصد ایده بیللمک ایچون یوکسک طاغرلرده و اوده ده

کلیاتدر . اگر علم هیئت اولمه ایدی یالکیز سمانی دکل ، اوزرنده بولندیغمز ارضک اقسام کایه سی دخی بیله من ایدک .

علم هیئت اولماسه ایدی ، (قریستوف قولومب) آمریقائی کشف ایده من ، بونجه یولجیلر بحر محیطلری آشه ماز و قطعات بعیده نك تامین ایدکی استفاده لر بالکلیه غائب اولور ایدی .

علم هیئت اولماسه ایدی ، زمانی مساحه ایده من ، بیله من ایدک . زمانی ، یعنی ترلارده اجرای عملیات وقتلری ، قوللاندیغمز تاریخلری ، تقویمی ، ایام مخصوصه و دینیه منری تعیین ایدن واسطه یکانه قوانین علم هیئتدر .

الحاصل علم هیئت اولماسه ایدی ، هیئت کائنات انسانلره مجهول قالیردی .

واقعا سائر علوم و فنونده اولدینی کبی علم هیئتی دخی لایقوله تحصیل ایتک پک مشکل و مکمل بر هیئتشناس اولق ایچون عمرشیر مدتیجه چالیشمق لازم ایهده هیئتک الک باشلیجه بختلری و معرفت کائنات ایچون بیلنمی مقتضی جهتلری - ولوکه نظری بر صورنده اولسون - اوکرنمکده او قدر مشکلات یوقدر .

جزئی دقتله و بر از زمان ایچنده ، بونجه سنه لر بر چوق فدا کارلقلر و تبیلر سایه سننده اجرا ایدلش اولان کشفیات حقیقه بر فکر اجمالی پیدا ایدیلر و انسان وهله بر طاقم مناظر عالیه قارشوستده قاله رق واله وحیران اولور .

[مابعدی وار]

علی مظفر

بریده بعض (رصدخانه لر) تأسیس و انشا ایدلمشدر . بو آلترله رصدخانه لرک که برمش اولدینی خدمتک ، بو سایه ده دائره معلوماته کیرن عجائب سماویه نك محل تصویری بوراسی اولدینی کبی بونلرک اوילה بر ایکی کله ایله تعریفیه امکانش بولندیغندن مقالات آتییه انتظار ایتک اقتضایلر .

آلات رصدیه نك ایجادندن صکره یتیشن هیئتشناسلرک الک مشهورلری (نوتون) ، (هرشل) و (لابلاس) در .

اسکیلر ایچنده (هبیارق) یونانی ، (بطلیموس) مصرلی ، صوک عصرلرده ظهور ایدن (قوبرنیک) پولونیالی ، (غالیه) ایسالبالی ، (کپلر) آلمان ، (نوتون) انکلیز اولوب (هرشل) هانوور شهرنده طوغمش و (لابلاس) فرانسه ده وجودبذیر اولمشدر .

الیوم ملل مترقیه ایچنده پک مهارتکار ، پک بیوک هیئتشناسلر موجوددر .

آمار پسندیده سنندن اقتباس معلومات ایتکده بولندیغمز (قامیل فلاماریون) ایشته بو کونکی هیئتشناسلرک سر افرازیدر .

تفصیلات مسروده ایله آکلاشلمشدرکه ، ملل متمدنه نك جمله سی ده علم هیئتک ترقیبی ایچون یکدل اوله رق صرف مساعی فراوان ایللمشدر . بالاده ذکر ایتدیگمز ناملر سلسله توارینخک دیباجه سننده مقید اسمی مهمدن اولوب بونام صاحباری عالم انسانیتیه الک جدی خدمتله ایتمش اولاندردندر .

زیرا (علم هیئت) یالکیز مهم بر فن دکل ، هرکس ایچون هر فدن زیاده مقید بر مجموعه